

**РІШЕННЯ РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ (ID 12165)
ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ
ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ**

Здобувач ступеня доктора філософії **Петрученко Роман Михайлович**, 1982 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2018 році ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування».

З 2022 року - навчається в аспірантурі ЗВО «Університет «Україна».

Виконав акредитовану освітньо-наукову програму з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка» у ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна».

Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом президента ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» № 17 від 26 лютого 2026 року у складі:

Голова разової спеціалізованої ради:

ДУБАС Ростислав Григорович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управління та адміністрування ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна».

Офіційні опоненти:

ДРЕБОТ Оксана Іванівна, доктор економічних наук, професор, академік НААН України, директор Інституту агроекології і природокористування НААН України.

ОПЕНЬКО Іван Анатолійович, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри геодезії та картографії Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Рецензенти:

ДРОБЯЗКО Світлана Ігорівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та обліку ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»;

САМОФАЛОВА Марія Олексіївна, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри управління та адміністрування ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна».

Разова спеціалізована вчена рада **ID 12165** на засіданні 11 травня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» **ПЕТРУЧЕНКУ Роману Михайловичу** на підставі публічного захисту дисертації на тему **«Економіко-організаційні чинники формування ефективної системи управління лісовим господарством України»** за спеціальністю 051 «Економіка».

Дисертацію виконано в ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Київ.

Науковий керівник - НЕСТЕРЕНКО Світлана Сергіївна, доктор економічних наук, професор, директор Інституту економіки та менеджменту ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

За темою дисертації опубліковано 11 наукових праць, зокрема 5 статей у наукових фахових виданнях України:

1. Публікації у наукових фахових виданнях України:

1. Петрученко, Р. (2025). Методичні підходи до оцінки ефективності управління лісогосподарським підприємством. *Grail of Science*, (55), 105–110. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.22.08.2025.010>

2. Петрученко Р.М. Реформування системи управління лісами. Стан та перспективи// Вісник Університету «Україна». Серія «Економіка, менеджмент, маркетинг», № 7 (34), 2023. - С. 91-102. <https://doi.org/10.36994/2707-4110-2023-7-34-10>

3. Петрученко Р.М. Теоретичні засади формування ефективної системи управління лісовим господарством України. Вісник Університету «Україна». Серія «Економіка, менеджмент, маркетинг», № 16 (43) 2025. - С. 170-178. <https://doi.org/10.36994/2707-4110-2025-16-43-13>

4. Петрученко Р.М. Фінансово-економічна складова формування ефективної системи управління лісовим господарством України // Вісник Університету «Україна». Серія «Економіка, менеджмент, маркетинг», № 14 (41) 2025. - С. 127-134. <https://doi.org/10.36994/2707-4110-2025-14-41-11>

5. Петрученко, Р. (2025). Оцінка ефективності системи стратегічного управління лісовим господарством України. *Grail of Science*, (60), 200–206. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.26.12.2025.020>

У дискусії взяли участь та висловили зауваження:

Офіційний опонент Дребот О.І.:

1. На стор. 84 зазначено, що «У межах заходів щодо формування ефективної системи управління лісовою галуззю на операційному рівні слід зосередитися на таких основних моментах. По-перше, маркетингова політика має включати класичні підходи: регулювання цін, залучення нових споживачів, ... оптимізацію витрат на продаж й просування продукції, створення стратегічних союзів (приватно-партнерських), визначення оптимальних масштабів виробництва, перегляд методів маркетингових досліджень і проведення маркетингового аудиту». Чому в дослідженні такому напрямі не приділено достатньої уваги?

2. На стор. 87 відмічено, що «...ефективність управління лісовим господарством ... представлена інтегральним показником оцінки ефективності всієї сукупності системи управлінських елементів (організаційно-виробничих, соціально-економічних та інвестиційних) лісової галузі, що відображає її здатність здійснювати беззбиткове функціонування і результативне виконання соціально-екологічних аспектів діяльності в короткостроковій та довгостроковій перспективах». А в роботі було досліджено екологічну складову ефективності, що дещо суперечить трактуванню самого поняття.

3. На стор. 104 зазначено основні недоліки реформи державного сектору лісового господарства, зокрема «... відсутність чіткої стратегії розвитку підприємства; нерівномірний рівень технічного забезпечення та кадрової спроможності між регіональними підрозділами; залежність від підприємств-підрядників у лісозаготівлі; недостатню прозорість та підзвітність діяльності; слабку кадрову політику, яка призводить до відтоку висококваліфікованих працівників та недосконалі процедури відбору менеджменту, а також проблему незаконно заготовленої деревини», що суперечить розрахованому в роботі суттєвому підвищенню фінансових результатів після створення єдиної юридичної особи - ДП «Ліси України».

4. На стор. 123 зазначено висновок, «...що спостерігається позитивна тенденція зменшення частки деревини, заготовленої під час проведення санітарних рубок, але її значення достатньо високе – 41,2%. Це може свідчити про корупційну складову під час проведення обстежень та визначення статусу ділянки на предмет ураження шкідниками чи пошкодження буреломами лісовкритих площ». Чим це підтверджується?

5. В пункті 3.1, на наш погляд, слід було зосередитися на кращих практиках управління лісовим господарством в тих країнах, в яких не лише приблизно однакова частка державних лісів або ж лісистість території, але й подібний адміністративно-територіальний поділ країни, наприклад, Республіка Польща.

Офіційний опонент Опенько І.А.:

1) на наш погляд, у першому розділі «Теоретико-методичні основи ефективності системи управління лісовим господарством України» проаналізовано історичний контекст становлення науки управління та охарактеризовано її основних представників, починаючи з кінця ХІХ століття (с. 38-42), що є зайвим дослідженням в аспекті визначеної автором тематики;

2) на стор. 96 цілком справедливо вказано, що «Одним із ключових аспектів є захист лісового біорізноманіття. Проте, на сьогодні в Україні відсутні централізовані системи моніторингу біорізноманіття у лісових екосистемах, що унеможливорює отримання достовірних даних про стан та динаміку розвитку цих екосистем. Як наслідок, не впроваджуються належні заходи для попередження деградації як біорізноманіття, так і лісів загалом». Проте, дане твердження не набуло подальшого дослідження автором, крім посилання на прийняту Державну стратегію управління лісами України до 2035 року;

3) на стор. 127 відсутнє значення показника «Загальна вартість активів» за 2021 рік по певній причині. Яким чином тоді було розраховано показник «Рентабельність активів» за цей же період?

4) на стор. 141 представлено розрахунок екологічної ефективності системи управління лісовим господарством України, згідно якого площа відтворення лісів зменшилася на 11,7 % за період дослідження, що за думкою автора «...обумовлено ... повномасштабним вторгненням, яке спричинило втрату частини територій». Варто було б ввести для обчислення відносний показник, який відображав би частку площі відтворених лісів до їх загальної величини;

5) незрозумілим є необхідність наведення однакових значень коефіцієнтів вагомості для кожного показника (фондоозброєність, фондівіддача, собівартість

продукції, площа відтворених лісів), який включено для розрахунку внутрішніх бізнес-процесів в системі управління лісовим господарством України (стор. 192).

Рецензент Дробязко С.І.:

1. У розділі 3 на наш погляд, слід було б розглянути стратегічні напрями розвитку лісової галузі України, які б корелювались із Державною Стратегією управління лісами України до 2035 року (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1777-р, із змінами, внесеними згідно з Розпорядженням КМ № 840-р від 22.09.2023, Постановами КМ № 1730 від 24.12.2025, № 1796 від 31.12.2025) від цього б робота лише виграла.

2. В табл.1.4 (с.69) автор наводить показники оцінки ефективності управління лісогосподарським підприємством, однак, вважаємо за доцільним уточнити, що було взято за основу при формуванні саме такого розподілу щодо напрямів оцінки та їх відповідних показників.

3. На нашу думку, автор в п.1.2 «Методологічні та методичні підходи до оцінювання ефективності управління лісовим господарством» не достатньо розкриває саме методологічну складову до оцінювання ефективності управління лісовим господарством, бажано було б конкретизувати авторську позицію в контексті даного питання.

4. Розрахунок єдиного соціального внеску (ЄСВ) у лісовій галузі України здійснюється за загальними правилами, встановленими Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», оскільки лісогосподарські підприємства є суб'єктами господарювання, на наш погляд, потребує уточнення розрахунок даного показника і які складові були взяті за основу (табл.2.16, с.140) ?

5. На с. 181-185 (табл.3.4-3.7) автор наводить систему показників із відповідними стратегічними цілями за відповідними перспективами/напрямами, на наш погляд, необхідно уточнити, чим зумовлена саме така послідовність розподілу показників, а також які параметри чи критерії були використані автором для їх обґрунтування.

Рецензент Самофалова М.О.:

1. На наш погляд, на с.72 автор наводить дещо в звуженому форматі рекомендації «Євроінтеграційного курсу України щодо формування природно-ресурсних комплексів на рівні територіальних громад», варто було б більш детально приділити увагу цьому напрямку, робота лише б виграла за рахунок співставлення напрямів розвитку, проведення порівняльної оцінки та впровадження найкращих практик.

2. На с. 87 автор зазначає, «Що на сьогодні не існує окремо сформульованого визначення поняття ефективності управління лісогосподарською галуззю, хоча потреба в ньому є очевидною» і дає власне формування деталізованого поняття «ефективність управління лісовим господарством», однак, на нашу думку, доцільно було б уточнити та конкретизувати, на яких припущеннях базувалось формування тлумачення даного поняття, і що було взято за основу саме при такому трактуванні.

3. У п.2.1 «Сучасний стан лісогосподарської галузі: проблеми та перспективи» автор розглядає імператив повоєнного відновлення лісової галузі,

зокрема, в табл.2.5, с.112, вважаємо, що робота лише виграла б, якби були розглянуті та конкретизовані основні аспекти релокації лісової галузі України.

4. Автором на с.138 зазначено: «При діагностиці другої складової соціально-економічної ефективності системи управління лісовим господарством, коефіцієнт рентабельності праці тотожний коефіцієнту прибутку на одного працівника, тому може буде проігнорований», не зовсім погоджуємось із даним твердженням, оскільки з аналітичної точки зору коефіцієнт рентабельності праці (персоналу) та прибуток на одного працівника не є абсолютно тотожними поняттями, хоча вони тісно пов'язані, тому їх не можна ігнорувати, а використовувати разом.

5. Хоча автор у п.3.1 «Світові практики ефективного управління лісовим господарством» (с.153-178) розглядає міжнародний досвід, ми вважаємо, що робота була б значно ефективнішою, якби акцент було зроблено на досвіді країн, що переживають схожі з Україною виклики. Це дозволило б краще висвітлити питання повоєнного відновлення та управління лісовим господарством під час війни.

Результати відкритого голосування:

«За» - 5 членів ради.

«Проти» - немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» присуджує **ПЕТРУЧЕНКУ Роману Михайловичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради ID 12165
доктор економічних наук, професор

 Ростислав ДУБАС

УНІВЕРСИТЕТ "УКРАЇНА"

11 травня 2026 р.

Власноручний підпис

Ростислава Дубаса

ЗАСВІАЧУЮ

*Заступник керівника
департаменту адміністративної
кадрової роботи*

11.05.2026р.

